

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **J. P.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2014, č. j. KUOK 33155/2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 21. 5. 2015, č. j. 72 A 29/2014 – 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Zábřeh, oddělení dopravy (dále též „správní orgán prvního stupně“), vydal dne 13. 12. 2013 rozhodnutí č. j. 2013/1171/DO-MUZB-45, jímž uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. a) bod 1, písm. b) a k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“) a přestupku podle § 16 odst. 1 písm. c) zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (dále jen „zákon o pojištění odpovědnosti za škodu“).

[2] Měl se jich dopustit tím, že dne 4. 6. 2013 v 13:30 řídil na ulici Zahradní v obci Zábřeh, u domu č. o. 8, ve směru jízdy od ulice Komenského k ulici Valové, osobní motorové vozidlo Škoda Pick-up, VIN: X, na kterém byly umístěny jiné registrační značky, než které byly tomuto vozidlu přiděleny. Za jízdy nebyl připoután bezpečnostním pásem, ke kontrole nepředložil doklady předepsané pro provoz jím řízeného vozidla, a to osvědčení o registraci vozidla a doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Na základě opakovaně provedených dechových zkoušek byla u žalobce zjištěna minimální hladina alkoholu v krvi 0,47 g/kg (‰). Dechovým analyzátozem Dräger Alcotest 7510 byla z jeho dechu v 14:10 hod. naměřena hodnota 0,71 g/kg (‰) alkoholu a v 14:17 hod. pak hodnota 0,76 g/kg (‰) alkoholu, řídil tedy vozidlo v době, kdy byl ovlivněn alkoholem.

[3] Tímto jednáním žalobce porušil § 5 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b), § 6 odst. 1 písm. a), odst. 8 písm. b) zákona o silničním provozu a § 17 odst. 1 zákona o pojištění odpovědnosti za škodu. Na základě výše zmíněného mu byla uložena pokuta ve výši 12.000 Kč, zákaz činnosti řízení všech motorových vozidel na dobu 8 měsíců a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

[4] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Ostravě – pobočky Olomouc (dále jen „krajský soud“). Namítal zejména projednání věci po zániku odpovědnosti, nezákonné provádění důkazů mimo ústní jednání, nesprávné užití měřicího zařízení, a že se správní orgán nevěnoval jeho argumentům a návrhům.

II. Právní názor krajského soudu

[5] Krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. K zániku odpovědnosti nedošlo, protože přestupek byl spáchán 4. 6. 2013 a rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 14. 4. 2014. Soud označil za spornou otázku správnosti aplikace institutu zákazu zneužití práva. Účinkem závěru o zneužití práva je shledání tohoto úkonu (zde zvolení zmocněnce) absolutně neplatným. Pro řádnou aplikaci institutu zneužití práva je třeba použít objektivní a subjektivní test. V posuzované věci vytvářel žalobce, resp. jeho zmocněnec, situace jako zrušení trvalého bydliště v České republice, poskytnutí adresy na Kanárských ostrovech, kde byl jako adresát neznámý, poskytování e-mailových adres, na které bylo problematické či nemožné doručování atd. Tato jednání v souhrnu vytváří ucelený komplex procesní obstrukční taktiky, která je správním orgánům a soudům známa a svědčí o účelovém a obstrukčním chování advokáta žalobce a jeho zmocněnce ve správním řízení. Objektivní test proto byl jednoznačně naplněn. K subjektivnímu testu soud uvedl, že záměrem žalobce v prodlužování řízení je dosáhnout nepotrestání, tj. uplynutí jednoho roku od spáchání přestupku bez toho, aby byl uznán vinným. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2014, č. j. 9 As 162/2014 - 31, podle něhož jsou advokát i zmocněnec žalobce dobře známi správním úřadům i soudům svou předem připravenou procesní strategií. Krajský soud dále citoval judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž je zneužití práva jen výjimečně použitelným institutem. Dospěl k závěru, že posuzovaná věc je do značné míry modelová, velmi podobná věci sp. zn. 9 As 162/2014. Soud se ztotožnil s úvahou žalovaného, že na zvolení zmocněnce, který nevykonává svou funkci řádně a vytváří obstrukce, je nutno se dívat tak, že si zmocněnce nezvolil.

[6] Soud dále označil za sporný výklad neurčitého pojmu „náležitá omluva“ a „řádný důvod“, protože se zástupce žalobce několikrát omluvil z ústního jednání. Při několikáté omluvě správní orgán nepovažoval omluvu za náležitou a provedl ústní jednání v jeho nepřítomnosti. Námitku, že místní šetření bylo prováděno nezákonně, označil soud za neopodstatněnou. Správní orgán akceptoval omluvu žalobce z ústního jednání dne 29. 10. 2013, nic mu však nebránilo v provedení místního šetření se svědky – zakročujícími policisty. Žalobce se mohl s výsledky místního šetření a při něm pořízenými fotografiemi seznámit, což učinil. Nadto si žalobce mohl místo prohlédnout sám, mimo šetření a jednání správního orgánu. Žalobce neuvedl, jak by jej konkrétně neúčast mohla zkrátit na právech.

[7] K námitce, že správní orgány nebraly v potaz vyjádření žalobce, soud uvedl, že vyjádření zaslané v prakticky nečitelném fontu je součástí obstrukční taktiky. Nečitelnost podání nemůže jít k tíži správního orgánu. Žalobce měl v řízení řadu možností se k věci vyjádřit, čehož také využil (včetně podaného dovolání a žaloby).

[8] Správní orgány podle soudu jednoznačně prokázaly spáchání všech přestupků. Hladina alkoholu v krvi byla zjištěna změřením přístrojem na služebně, nezávisle na hodnocení policistů. Žalobce nepožadoval krevní zkoušku, podepsal výstupy z přístroje na měření alkoholu. Bylo nájisto postaveno, že nemohlo dojít k záměně osob a od zastavení vozidla do provedení zkoušky byl žalobce pod neustálým dohledem. Žalobci se dostalo řádného poučení. Požití džusu by nijak neovlivnilo hladinu alkoholu v dechu, což je obecně známá skutečnost. Soud označil za mylnou námitku, že dokazování bylo nezákonné, nebyl-li proveden důkaz návodem k obsluze. Žalovaný neměl žádné pochybnosti o objektivitě měření alkoholu a dalším návrhům na dokazování nevyhověl, protože je shledal obstrukčními.

III. Obsah kasační stížnosti

[9] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností. Opírá ji o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu.

[10] Namítá, že soud nesprávně posoudil otázku, zda byla namíste aplikace institutu zákazu zneužití práva. Soud učinil ze spisu nesprávná skutková zjištění. Skutečnost, že zástupce stěžovatele měl adresu pro doručování, zaznamenanou v Registru obyvatel, v zahraničí, nijak nesvědčí o obstrukční taktice. Pokud by účastníku řízení či jeho zástupci mělo být přičítáno k tíži, že se zdržuje v jiném členském státě, soud by popíral základní principy fungování Evropské unie. Pobýval-li zástupce ze studijních důvodů ve Španělsku, nemůže mu toto být dáváno k tíži, jestliže se k ústnímu jednání dostavoval a řádně vykonával obhajobu.

[11] Nesouhlasí s tvrzením soudu, že záznam doručovací adresy v jiném státě Evropské unie je součástí obstrukční taktiky. Požádal totiž správní orgán o doručování písemností na elektronickou adresu X. Správní orgán tomuto požadavku vyhověl a na předmětnou adresu jednu písemnost doručil. Doručovací adresa v zahraničí je proto irrelevantní. Zároveň měl zástupce po celou dobu řízení adresu trvalého pobytu na ulici Č. 601, P. Byť

se jedná o ohlašovnu, i na tuto adresu mohl správní orgán doručovat. Odmítnutí zástupce účastníka správního řízení nemůže spočívat pouze na argumentaci k doručování. Institut zákazu zneužití práva lze aplikovat jen výjimečně, nenabízí-li pozitivní právo způsoby, jak se se situací vypořádat. Nelze-li zástupci doručovat, zákon předvídá postup podle § 33 odst. 4 správního řádu, od něhož se správní orgány nemohou odchýlit. Zjištění krajského soudu nemohla vést k závěru o zneužití práva, neboť všechna tvrzení směřují toliko k doručování písemností, pro které nebyla doručovací adresa na Kanárských ostrovech relevantní, jestliže bylo doručování e-mailem úspěšné. Závěry krajského soudu považuje za nesprávné. Lze jen stěží hovořit o tom, že by zástupce žalobce nevykonával svou funkci řádně. Účastnil se ústních jednání, vyslýchal svědky, vyjadřoval se k podkladům, podal odvolání, které řádně odůvodnil. V řízení byl aktivní, věcně argumentoval, navrhoval relevantní důkazy. Ani z rozsudku, ani ze spisu není zřejmé, z jakých skutečností dospěl soud k závěru, že obhajoba nebyla řádně vykonávána.

[12] Krajský soud dále nesprávně posoudil otázku, zda správní orgán mohl provádět ohledání místa při ústním jednání, ze kterého se zástupce stěžovatele řádně omluvil, a tato omluva byla správním orgánem akceptována. Odůvodnění krajského soudu, podle kterého je „místní šetření“ důkaz, s nímž počítá zákon, jakož i že se zástupce stěžovatele s výsledky šetření seznámil, nijak nereaguje na žalobní námitku, že stěžovatel byl krácen na právech tím, že nemohl být přítomen ohledání a spoluutvářet jej např. kladením otázek svědkům, požadavky na dokumentaci a protokolaci zjištění atd.

[13] Dále stěžovatel nesouhlasí se závěrem soudu, že zaslání vyjádření v odlišném fontu je součástí taktiky zneužívající právo, a proto je v pořádku, pokud k němu správní orgány nepřihlížely. Podle stěžovatele podání argumentačně kvalitního vyjádření k provedenímu dokazování a podkladům není součástí takové taktiky, opětovně zdůrazňuje výjimečnost uplatnění institutu zneužití práva. Odkazuje na § 4 odst. 2 vyhlášky o podrobnostech výkonu spisové služby. Správní orgán měl dokument buď zpracovat anebo vyrozumět odesílatele o zjištěné vadě dokumentu a poskytnout mu možnost ji odstranit. Teprve nebyla-li by odstraněna, bylo by namísto k podání nepřihlížet, avšak nikoli na základě aplikace institutu zákazu zneužití práva, ale na základě aplikace pozitivního práva. Měl právo na to, aby se správní orgán podání věnoval a vypořádal jej. Stěžovatel nemohl jednat *in fraudem legis*, zaslal-li správnímu orgánu podání, které osoba průměrné inteligence přečte. Pokud by soud aplikoval jím popisovaný objektivní a subjektivní test, dospěl by k závěru, že právo nemohlo být zneužito. Pokud veškeré osoby krom úředníka text přečtou, je zjevné, že stěžovatel svým postupem nemohl zamýšlet získat neoprávněnou výhodu.

[14] Stěžovatel před měřením alkoholu kouřil a pil ovocný džus, měření alkoholu v dechu proto bylo zkreslené a nebyl správně zjištěn skutkový stav. V této souvislosti namítal, že žalovaný neprovedl jím navržený důkaz návodem k obsluze analyzátoru alkoholu (dále jen „návod k obsluze“). Krajský soud konstatoval, že měření je technický úkon, a proto je jeho výsledek věrohodný. Nereflektoval však žalobní námitku, že kouřením či konzumací džusu před měřením může dojít ke zkreslení výsledku. Závěr soudu, že stěžovatel nepožadoval krevní zkoušku a podepsal výstup z měřiče, je irelevantní, protože nebyl poučen, že by popis měl něco znamenat. Policisté mu sdělili, že protokol podepsat musí, nebyl poučen o možnosti podstoupit krevní či jinou zkoušku.

[15] Tvrzení soudu, že je vyloučeno, že by stěžovatel kouřil a pil džus, nemá oporu ve spise. Podle úředního záznamu se stěžovatel vracel do auta pro technický průkaz. Stěžovatel tvrdí, že kouřil a pil ovocný džus a ve spise chybí podklad, který by takové tvrzení vylučoval. Ostatně ani policisté nevyloučili, že by stěžovatel kouřil. Rovněž konstatování soudu, že by požití džusu ovlivnilo měření, není pravdivé a je v rozporu se spisem. Tvrzení stěžovatele, že jeho konzumací dochází k naměření nepřesných (vyšších) hodnot, nemohlo být vypořádáno tvrzením, že je „obecně známou skutečností“, že tomu tak není, jestliže stěžovatel navrhoval provedení důkazu návodem k obsluze.

[16] Dále stěžovatel nesouhlasí se závěrem soudu, že není zřejmé, co měl prokázat návod k obsluze. Opakovaně tvrdil, že jej navrhuje provést na podporu tvrzení, že kouření a pití džusu může vést ke zkreslení výsledků. Bylo zřejmé, že jeho provedení považoval za stěžejní. Sám krajský soud dosvědčil, že dokazování ke zjištění, zda konzumace džusu a cigaret vede ke zkreslení naměřených hodnot, je stěžejní.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nezneužití práva a účinnosti zastoupení stěžovatele ve správním řízení zmocněncem (IV.A.). Poté přistoupil k posouzení námitky ústního jednání a dokazování v nepřítomnosti stěžovatele (IV.B.) a námitky nepřihlížení správního orgánu k vyjádření stěžovatele (IV.C). Závěrem soud posoudil námitku neprovedení důkazu návodem k obsluze (IV.D.)

IV.A. (Ne)zneužití práva a (ne)účinnost zastoupení stěžovatele

[20] Nejprve Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení námitky, zda v posuzované věci došlo k zneužití práva na zastoupení a zda žalovaný postupoval správně, nepřiznal-li účinky zastoupení stěžovatele zmocněncem P. K.

[21] Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že již samotná volba zmocněnce s bydlištěm v P. vzbuzuje pochybnosti, má-li obviněný trvalý pobyt v místě sídla správního orgánu. Toto zastoupení podle žalovaného přímo ohrožuje právem chráněné zájmy, neboť zmocněnec se v jedné z opakovaných omluv vyjádřil, že zpravidla jezdí rychlostí kolem 200 km/hod, což je hazard s lidskými životy. K uvedenému dále přistupuje skutečnost, že způsoby obhajoby užívané zástupcem stěžovatele jsou zjevně obstrukční. Krom opakovaných a často nepodložených omluv z jednání spočívaly obstrukce také v žádosti o doručování písemností na elektronické adresy, kdy však přijetí písemností nepotvrzuje, dále v adrese pro doručování v zahraničí, kde nepřebírá písemnosti a zřejmě se na ní ani fyzicky nezdržuje, neboť zasílá písemnosti s podacím lístkem z P.

[22] K otázce zneužití práva na zastoupení a záměrným obstrukcím se Nejvyšší správní soud obecně vyjádřil např. v rozsudku ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011 - 81,

publ. pod č. 2452/2012 Sb. NSS, v němž uvedl, že „zastoupení účastníka řízení zmocněncem ze zahraničí je přípustné, neboť každý má právo zvolit si zástupce pro řízení podle své volné úvahy, nehledě na státní příslušnost či místo trvalého pobytu zmocněnce. Pouze ve výjimečných případech, zjistí-li správní orgán, že v konkrétním případě došlo ke zneužití práva na zastoupení, není povinen přiznat takovému zastoupení účinky.“

[23] Soud dále zdůraznil, že, „správní orgány (...) musejí respektovat právo účastníka řízení na zastoupení. Jedině tehdy, pokud bude spolehlivě doloženo, že v daném konkrétním případě došlo ke zneužití práva na zastoupení, nemusejí být takovému zastoupení přiznány účinky. Nutno zdůraznit, že takový postup je ryze výjimečný (*ultima ratio*); musí mu předcházet aktivita správního orgánu směřující ke zjištění, že právo na zastoupení bylo v individuálním případě skutečně zneužito, že účastník řízení *de facto* nemá v úmyslu být zastoupen a že zvolením svého zástupce sleduje jiné cíle (oddálit konec řízení, dosáhnout uplynutí prekluzivní lhůty apod.).“

[24] Nelze proto souhlasit s tím, že by indicií zneužití práva na zastoupení účastníka řízení o přestupku měla být skutečnost, že se účastník, bytem v Zábřehu, nechá zastupovat zmocněncem z P. Obdobně pokud jde o reakci na, zjevně provokativní, tvrzení zmocněnce ohledně rychlosti jízdy na cestách na ústní jednání. Jinak se ale Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěrem žalovaného i krajského soudu, že se v posuzované věci jednalo o zneužití tohoto práva.

[25] Stěžovatel byl v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně nejprve zastoupen společností FLEET Control, s. r. o., a to na základě plné moci ze dne 13. 6. 2013. P. K. v řízení vystupoval jako substitut zmocněnkyně. Již v podáních, která P. K. zasílal správním orgánům, uváděl tři rozdílné adresy: trvalé bydliště na adrese Č. 601/23, P., přechodné bydliště v zahraničí (Santa Cruz de Tenerife) a adresu k doručování Y. Správní orgán správně doručoval písemnosti společnosti Fleet Control, s. r. o., jakožto stěžovatelově zmocněnkyni. Dne 3. 12. 2013 byla správnímu orgánu doručena generální plná moc udělená stěžovatelem přímo panu P. K.. Dne 5. 12. 2013 pak tento zástupce požádal o doručování veškerých písemností na adresu X. Na tuto adresu pak bylo zástupci doručeno prvostupňové rozhodnutí, jehož doručení zmocněnec potvrdil e-mailovou zprávou.

[26] Je tedy pravda, jak uvádí stěžovatel, že v průběhu řízení v posuzované věci nedošlo k žádnému reálnému problému s doručováním ze strany správního orgánu. To však (snad s výjimkou elektronického potvrzení o doručení prvostupňového rozhodnutí) nebyla jeho zásluha. Naopak, stalo se tak spíše navzdory jeho opakovaným snahám zmást správní orgán prvního stupně uváděním různých adres.

[27] Navíc, tak jako žalovanému, i Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho vlastní činnosti znám bezpočet případů, kdy pan P. K., obdobně jako další osoby spojené se společností Fleet Control, s. r. o., v roli zmocněnce obviněných v přestupkových řízeních bránil doručení rozhodnutí případně jiných písemností správních orgánů právě kombinací svých adres: trvalý pobyt na adrese správního orgánu (ohlašovny trvalého pobytu), který pro osoby zde hlášené nepřebírá písemnosti, přechodný pobyt na zahraniční adrese, na kterou se ani přes opakovanou snahu správních orgánů nedaří doručovat, elektronické adresy pro doručování s diakritikou bránící (či přinejmenším znesnadňující) odeslání, ze kterých navíc

standardně nepřicházejí potvrzení o doručení se zaručeným elektronickým podpisem. To vše se zcela zřejmým úmyslem prodlužovat řízení o přestupku tak dlouho, až uplyne zákonná doba pro jeho projednání. Tento úmysl je zcela zjevný například i ze skutečnosti, že se pravidelně těsně po uplynutí této lhůty zmocněnci dostaví ke správnímu orgánu za účelem nahlédnutí do spisu, aby zde „zcela náhodou“ zjistili, že již bylo ve věci rozhodnuto a namítli nedoručení dříve vydaných rozhodnutí.

[28] Další zdržovací taktikou jmenovaného zmocněnce jsou opakované omluvy z ústních jednání pod různými záminkami, v jejichž důsledku, jsou-li správními orgány z neznalosti či procesní opatrnosti obav akceptovány, se podstatně krátí lhůta pro vyřízení věci.

[29] Tak tomu bylo i v posuzovaném případě. P. K. se (nejprve jako substitut zmocněnkyně, posléze jako přímý zmocněnec) celkem čtyřikrát omluvil z ústního jednání.

[30] Ke třem případům omluvy za nedostavení se nutno připočítat i případ, kdy zmocněnec na jednání dne 16. 9. 2013 požádal o odročení ústního jednání, spojeného s ohledáním místa (místní šetření) pod záminkou, že u sebe nemá potřebné technické vybavení. Nikdy později se přitom s takovým vybavením nedostavil ani nikdy neuvedl, jaké vybavení a k čemu by mu mělo být potřebné. To vše za situace, kdy důkazy provádí správní orgán a účastník může jejich provedení navrhnout a může se k jejich provedení či způsobu takového provedení vyjádřit.

[31] Z ústního jednání nařízeného na 7. 10. 2013, při kterém mělo být provedeno místní šetření, se zmocněnec omluvil z důvodu dovolené a navrhl jeho konání o týden později. Následně se omluvil i z jednání nařízeného na 16. 10. 2013 z důvodu kolize s jiným ústním jednáním. Správní orgán na základě omluvy opětovně jednání odročil na 29. 10. 2013. Stěžovateli sdělil, že omluvy nebude dále akceptovat. Společnost zabývající se mj. obhajobou obviněných z přestupků musí být schopna zajistit, aby nedocházelo ke kolidujícím jednáním. V den ústního jednání 29. 10. 2013 zaslal zmocněnec v 5:16 další omluvu z důvodu vykradení vozidla. Správní orgán přesto zahájil ústní jednání a provedl místní šetření. Vzhledem k omluvě zmocněnce posléze ústní jednání odročil na 20. 11. 2013.

[32] Každá z těchto omluv se může sama o sobě jevit jako důvodná. Ze správního spisu je však zřejmé, že zmocněnec nejméně dvakrát již v době předchozího jednání věděl, že se v nejbližší době nebude moci k dalšímu jednání dostavit. Tak například, nejpozději dne 2. 9. 2013 věděl, ve kterých dnech bude na patnáctidenní dovolené ve Spojených státech amerických, neboť tento den (přesně dva týdny před ústním jednáním, na němž si vyžádal provedení místního šetření) si podle svého vlastního tvrzení zakoupil letenky na tuto cestu. O této skutečnosti se přitom správnímu orgánu vůbec nezmínil. Obdobně, o kolidujícím ústním jednání ve věci dne 16. 10. 2013 prokazatelně věděl nejpozději dne 3. 9. Jakkoliv samozřejmě nemohl vědět přesně, na který den správní orgán prvního stupně nařídí další termín ústního jednání, z jednání zmocněnce je nade vše pochybnost zřejmé, že neprojevil ani nejmenší zájem o to, aby se mohl těchto ústních jednání zúčastnit a účinně zde uplatňovat práva obviněného.

[33] Ani skutečnost, že správní orgán prvního stupně postupně všechny zmocněncovy omluvy uznal a znovu a znovu nařizoval další termíny ústního jednání, nebrání za dané

situace odvolacímu správnímu orgánu, aby tento postup zmocněnce posoudil jako zneužití práva stěžovatele na zastoupení, neboť jeho účelem nebyla obhajoba obviněného ve smyslu hmotněprávním ani zajištění práva na spravedlivý proces ale jen a pouze bránění správnímu orgánu v pokračování řízení, aby nebylo možno pravomocně rozhodnout v zákonné lhůtě.

[34] Dalším projevem zjevně obstrukčních praktik zmocněnce zneužívajících procesní práva je podání vyjádření v prakticky nečitelné podobě. Odůvodnění tohoto jednání považuje soud za lživé. Blíže v části IV.C odůvodnění.

[35] Vzhledem k uvedeným specifickým zkušenostem, týkajících se zmocněnce, společnosti Fleet Control, s. r. o., jakož i dalších osob s ní spojených, ve spojení s konkrétními okolnostmi projednávané věci, mohl žalovaný učinit důvodný závěr o zneužití práva na zastoupení obviněného z přestupku s cílem zabránit projednání a rozhodnutí věci v zákonné prekluzivní lhůtě. S respektem k výše citovaným judikatorním závěrům se při zhodnocení konkrétních skutkových okolností posuzované věci Nejvyšší správní soud s tímto závěrem ztotožňuje. Námitka proto není důvodná.

IV. B. Provádění dokazování v nepřítomnosti stěžovatele

[36] Podle stěžovatele krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda bylo možné provádět místní šetření při ústním jednání, z něhož se zmocněnec stěžovatele omluvil a správní orgán tuto omluvu vyhodnotil jako řádnou.

[37] Podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích „[o] přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.“

[38] Podle § 51 odst. 1 správního řádu pak platí, že „[k] provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.“

[39] Podle odstavce 2 téhož ustanovení pak „[o] provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování.“

[40] Obecně tedy platí, že ústní jednání v přestupkovém řízení nelze konat v nepřítomnosti obviněného z přestupku, byla-li jeho omluva řádná. Na druhou stranu platí rovněž, že důkazy lze ve správním řízení provádět i mimo ústní jednání, účastníci řízení o tom musí být předem vyrozuměni.

[41] V posuzované věci se ústní jednání konala ve dnech 10. 7. 2013 a 16. 9. 2013, vždy za přítomnosti zmocněnkyně, resp. jejího substituta. Z dalších tří termínů, na které bylo ústní jednání nařízeno, se zmocněnec omluvil (k důvodnosti omluv viz část IV.A odůvodnění). Poslední ústní jednání se konalo dne 20. 11. 2013, opět za účasti stěžovatelova zmocněnce.

[42] Dne 29. 10. 2013 se v době nařízeného ústního jednání konalo místní šetření (slovy správního řádu ohledání místa) v obci Zábřeh na ulici Zahradní u č. o. 8. Jeho účelem bylo podle pořízeného protokolu zjištění přesného místa kontroly a zastavení vozidla obviněného a zjištění výhledových poměrů z místa stanoviště hlídky policie. Místní šetření se konalo na základě požadavku zmocněnce stěžovatele, ačkoliv bylo místo kontroly vyznačeno již v přílohách protokolu z ústního jednání konaného dne 16. 9. 2013.

[43] K místnímu šetření byl stěžovatel prostřednictvím svých zmocněnců opakovaně přizván. V předvolání k ústnímu jednání na dny 7. 10., 16. 10. i 29. 10. 2013 je výslovně uvedeno, že jejich předmětem bude provedení tohoto místního šetření. Zmocněnec stěžovatele však toto provedení při ústním jednání opakovaně znemožnil.

[44] Jak uvedl ve svém rozhodnutí již správní orgán prvního stupně, jedná se o veřejné prostranství, takže stěžovatel se s poměry na místě, pokud mu nebyly známy, mohl kdykoliv seznámit. Protokol o provedeném místním šetření byl součástí správního spisu, takže se stěžovatel mohl seznámit i s poznatky, získanými při provedení důkazu správním orgánem. K těmto závěrům se mohl stěžovatel vyjádřit na následujícím ústním jednání dne 20. 11. 2013, ve vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí i v odvolání, což ale neučinil.

[45] Bylo-li možno provést ohledání místa kontroly i mimo ústní jednání, stěžovatel byl o provedení tohoto důkazu opakovaně vyrozuměn a ani následně nezpochybnil poznatky správního orgánu z ohledání místa, ztotožňuje se Nejvyšší správní soud se závěrem krajského soudu, že výše popsáním postupem správního orgánu prvního stupně nebyla porušena procesní práva stěžovatele. Ani tato námitka proto není důvodná.

IV. C. Nepřiblížení správního orgánu k vyjádření stěžovatele

[46] Stěžovatel dále uvádí, že správní orgány měly přihlížet k jeho vyjádření.

[47] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že stěžovatel zaslal elektronicky správnímu orgánu prvního stupně dne 2. 12. 2013 vyjádření. Uvedl přitom, že tak činí z Japonska, kde bohužel nemají jiný než použitý typ písma. Elektronické podání doplnil dokumentem v tištěné podobě ve smyslu § 37 odst. 4 správního řádu.

[48] Dokument zaslaný v příloze je prakticky nečitelný, resp. jen se značnými obtížemi. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s hodnocením žalovaného, podle něhož je použitý typ písma zvolen záměrně a účelově. Při dnešním stavu techniky nelze uvěřit, že by zmocněnci nebyl dostupný, třeba i v Japonsku, čitelný typ písma. Navíc, bylo-li možno zaslat průvodní text e-mailu v čitelné podobě, jistě tak mohl zmocněnec stěžovatele učinit i v případě samotného vyjádření.

[49] Nadto stěžovatel téhož dne, tj. 2. 12. 2013, předal poskytovateli poštovních služeb jiné podání adresované správnímu orgánu (stanovení doručovací adresy), které bylo ve standardním formátu písma a vlastnoručně podepsané.

[50] Ač obecně ve správním řízení platí, že správní orgán pomůže podateli odstranit nedostatky podání nebo jej vyzve k odstranění v přiměřeného lhůtě (srov. § 37 odst. 3 správního řádu), správní orgán není povinen takto postupovat, jedná-li se ze strany účastníka řízení či jeho zástupce o zjevně obstrukční taktiku. Námitka není důvodná.

IV. D. Neprovedení důkazu návodem k obsluze

[51] Stěžovatel dále namítá, že žalovaný neprovedl jím navrhovaný důkaz návodem k obsluze, podle něhož pití ovocného džusu a kouření vede ke zkreslení výsledků měření.

[52] Správní orgány obecně musí v průběhu celého řízení v prvním stupni a také v odvolacím řízení připouštět důkazní návrhy obviněného z přestupku. Podle Nejvyššího správního soudu „[t]o pochopitelně ještě neznamená, že by správní orgán musel návrhu vyhovět a takový důkaz provést - důkaz provede jen tehdy, pokud má za to, že by mohl přispět k objasnění věci. Pokud shledá, že navržený důkaz není způsobilý vyjasnit účastníkem rozporované okolnosti projednávaného případu, důkazní návrh neprovede; musí to však řádně zdůvodnit“ (srov. rozsudek ze dne 4. 11. 2009, č. j. 2 As 17/2009 – 60). Správní orgány se musí vždy vypořádat se všemi tvrzeními a důkazními návrhy obviněného z přestupku, přičemž jen relevantní a pro materiální zjištění skutkového stavu podstatné důkazní návrhy je namíste v přestupkovém řízení provést.

[53] Žalovaný důkaznímu návrhu provedením návodu k obsluze nevyhověl pro zjevnou nadbytečnost, neboť měl za to, že skutkový stav byl dostatečně zjištěn. Svědci nevypověděli, že by stěžovatel pil džus či kouřil, nadto byl podle jejich výpovědí stěžovatel převezen policejním vozem na Obvodní oddělení Policie ČR v Zábřehu. Dechovým zkouškám se podrobil na služebně, kde by stěžovateli bylo jen stěží dovoleno kouřit. Lze souhlasit, že sám návod k obsluze by navíc sám o sobě nemohl nikterak prokázat, zda stěžovatel pil džus a kouřil. Nejvyšší správní soud se s těmito závěry žalovaného ztotožňuje.

[54] I tato námitka je proto nedůvodná.

V. Závěr a náklady řízení

[55] S ohledem na nedůvodnost všech stěžovatelových námitek Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[56] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v tomto řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady běžné administrativní činnosti, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2016

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu